

The investigation of the relationship between parents' involvement level and academic achievement on secondary school students

Ortaokul öğrencilerinin anne-baba katılım düzeyi ile akademik başarıları arasındaki ilişkinin incelenmesi¹

Muhammed Çiftçi²
Pervin Nedim Bal³

Abstract

In this study, the relationship between parents' involvement level of secondary school students and of their academic success was analyzed and it was investigated whether parents' involvement level changes according to parents' gender, age, educational status, family's socio-economic level, gender of student and class level or not. The research sample was composed of 265 female and 227 male students, a total of 492 secondary school students, and of their parents. "Family Involvement Scales" were used to measure parents' involvement level. In order to determine students' academic success, the final achievement weighted score of students for the previous year was used. For the data analysis, besides descriptive statistics, Spearman correlation coefficient, one-way analysis of variance and independent samples t-test was used. As a result of the research, it was identified that the parents' involvement level was shown a significant difference according to parents' gender and socio-economic level of the family.

Özet

Bu çalışmada ortaokul öğrencilerinin anne-baba katılım düzeyi ile akademik başarıları arasındaki ilişki incelenmiş ve anne-baba katılım düzeyinin ebeveynin cinsiyetine, yaşına, eğitim durumuna, ailenin sosyo-ekonomik düzeyine, öğrencinin cinsiyetine ve sınıf düzeyine göre farklılaşp farklılaşmadığı araştırılmıştır. Araştırmanın örneklemini 265'i kız, 227'si erkek olmak üzere toplam 492 ortaokul öğrencisi ve bunların anne-babaları oluşturmuştur. Ebeveynlerin anne-baba katılım düzeylerini ölçmek amacıyla "Aile Katılım Ölçeği" kullanılmıştır. Öğrencilerin akademik başarılarını tespit etmek amacıyla öğrencinin bir önceki yıla ilişkin ağırlıklı yıl sonu başarı puanı kullanılmıştır. Verilerin analizinde betimsel istatistiklerin yanında Spearman korelasyon katsayısı, tek yönlü varyans analizi ve bağımsız örneklem t-testi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda anne-baba katılım düzeyinin ebeveynlerin cinsiyetine ve ailenin sosyo-ekonomik düzeyine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Araştırma

¹ Bu makale Muhammed Çiftçi'nin, Fatih Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde hazırlamış olduğu, "Ortaokul Öğrencilerinin Anne-Baba Katılım Düzeyi ile Akademik Başarıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" (2014) adlı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

² Master D., Fatih Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık ABD, muhammedciftci@gmail.com

³ Yrd. Doç. Dr., Fatih Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık ABD, pervinbal@fatih.edu.tr

As a result of the research, it has been found to be a significant positive relationship between parents' involvement level of secondary school students' and their academic success. As parents' involvement level increases, academic success also increases.

sonucunda ortaokul öğrencilerinin anne-baba katılım düzeyi ile akademik başarıları arasında anlamlı pozitif bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Anne-baba katılım düzeyi arttıkça akademik başarı da artmaktadır.

Keywords: Parental Involvement, Academic Achievement, Secondary School Student

Anahtar Kelimeler: Anne-Baba Katılımı, Akademik Başarı, Ortaokul Öğrencisi

[\(Extended English abstract is at the end of this document\)](#)

Giriş

Aile çocuğun toplumsallaşmasını olumlu ya da olumsuz etkilemesi nedeniyle eğitimin başarılı olmasında rol ve etki sahibi olan önemli bir çevredir (Kıncal, 1993, Aktaran: Akbaşlı ve Kavak, 2008). Eğitim-öğretim sürecinde ebeveyn faktörünün önemi ve etkilerine yönelik bilimsel çalışmalar, Coleman ve diğerlerinin 1966'da yaptığı araştırma ile ivme kazanmıştır. Coleman ve diğerleri, çeşitli aile yapılarından gelen çocukların okul başarılarındaki eşitsizliklere dikkat çekmiştir. Bahsedilen araştırmacılar ebeveyn faktörünün, öğrencinin okul başarısı üzerinde en az okul kadar etkili bir faktör olduğu sonucuna ulaşmışlardır (Shaw, 2008).

Aileler ve okullar, okullar kurumsallaştığından beri birlikte çalışma gelmişlerdir. Ancak, bu iş birliğinin doğası yıllar içinde gelişmiştir (Epstein, 1995). Başlangıçta aileler, öğretmen kiralayarak ve aile işletmelerinde çiraklık ile eğitim öğretim faaliyetlerinde yüksek derecede kontrol sağlamışlardır. 20. yüzyılın ortalarında, aile ve okul arasında katı bir rol ayrımı vardı. Okul akademik konular, aile ise ahlaki, kültürel ve dini konular için sorumluydu. Bununla birlikte, eğitim için ailenin ve okulun sorumlulukları ardışıkta. Yani, aile çocuğa ilk yıllarda gerekli becerileri kazandırmaktan sorumluydu. Okul ise çocuğu çok az donanımla aileden alıyordu. Ancak bugün okullar ve aileler ortaklıklar oluşturmuşlar ve çocukların eğitimi için sorumlulukları paylaşmışlardır (Hill ve Taylor, 2004).

Okul süreçlerine ebeveynlerin katılımı, eğitimde giderek daha önemli hale gelmektedir. Literatürde anne-baba katılımı, akademik başarı, çocuklarda olumlu tutum ve olumlu davranış ile ilişkilendirilmiştir. Anne-baba katılımının öğrenci akademik başarısını artırdığı tezini destekleyen birçok araştırma mevcuttur (Meza, 2012; Epstein, 2001; Henderson, 1987; Dehyadegary, Yaacob, Juhari ve Talib, 2011).

Anne-babanın eğitim sürecine katılımının, çocukların okulla ilgili akademik çıktılarında pozitif bir etkiye sahip olduğu iyi bilinmektedir. Tutarlı bir şekilde, kesitsel çalışmalar(Grolnick ve Slowiaczek,

1994) ve boylamsal çalışmalar (Miedel ve Reynolds, 1999), yüksek düzeyde ebeveyn okul katılımı ile çocukların ve ergenlerin akademik başarıları arasında anlamlı bir ilişki bulmuştur. Eğitim ve öğretim süreçlerine anne-babanın katılımı, çocukların akademik gelişimlerinin kritik bir bileşeni olarak değerlendirilebilir. Çünkü anne-baba katılımı ailelerin kendi gelişimlerinde ve ebeveynlik becerilerinde pozitif etkiye sahip olduğu için aile katılımı çocuklarda pozitif akademik deneyimleri destekler.

Literatürün büyük bir kısmı, ilköğretim okullarındaki aile katılımına odaklanmıştır. Çocuk ortaokul ve liseye geçerken aile katılımının göreceli olarak azaldığı düşünülmektedir, çünkü aileler hem karmaşık lise konuları ile baş edemeyeceklerini düşünmektedirler, hem de ergenlik sürecindeki ortaokul ve lise öğrencileri daha özerk hale gelmektedirler (Epstein ve Dauber, 1991). Toplumun odak noktasına gelmeye başladığı için anne-baba katılımının akademik başarı üzerindeki etkisini inceleyen araştırmalar oldukça artmıştır (Jeynes, 2005).

Başarı, okul sürecinde belirli bir ders veya akademik herhangi bir programdan öğrencinin ne ölçüde faydalandığının bir göstergesidir. Başarı tanımının bu geniş kapsamına rağmen, başarı denildiğinde çoğu zaman, okul sürecinde yer alan derslerde geliştirilen ve öğretmenler tarafından takdir edilen notlarla, test puanlarıyla ifade edilen ya da her ikisi ile kazanılan bilgilerin ifadesi olan “Akademik Başarı” kastedilmektedir (Carter ve Good, 1973). Erdoğan (2006) başarıyı, “başarı istenilen bir sonuca ulaşma yönünde bir ilerlemedir” şeklinde tanımlamaktadır. Güleç ve Alkış’a (2003) göre, başarı okul ortamlarında belirli bir ders ya da akademik programlardan bireyin ne derece yararlandığının bir ölçüsü ya da göstergesidir.

Akademik başarı ortaokul öğrencisinin bütün hayatını etkileyen önemli bir kavramdır. Ergen yani ortaokul öğrencisi ailesi tarafından bütünsel gelişimine yönelik desteklendiğinde bilişsel ve psikososyal olarak sağlıklı bir biçimde gelişecek ve akademik başarı elde edebilecektir. Birey başarıyla beraber mutluluk, güven ve kişisel tatmin; başarısızlıkla beraber ise üzüntü, hayal kırıklığı ve depresyon gibi duygusal tepkiler geliştirir. Yüksek akademik başarısı olan ortaokul öğrencilerinin, daha düşük akademik başarıya sahip olan öğrencilerden daha az antisosyal davranışlar sergilediği ifade edilmiştir (Fuentes, Gazquez, Mercader, Molero ve Rubira, 2011; Savolainen, Hughes, Mason, Hurtig, Ebeling, Moilanen, Kivivuori ve Taanila, 2012; Erdoğan, 2006). Her bir öğrencinin akademik başarısı, kendisi, ailesi ve dâhil olduğu toplum bakımından oldukça önem taşımaktadır. Akademik yönden başarılı insan gücünün bir toplumun kalkınmasında en önemli etken olduğu bilinmektedir. (Hoge, Smit ve Crist 1997; Yılmaz, 2000). Literatürde akademik başarı çok sayıda faktörle ilişkilendirilmiştir. İncelenen literatür kapsamında öğrencilerin akademik başarılarının zeka, yetenek, kişilik ve aile yapısı, anne-babanın öğrenim durumu, ailenin sosyo-ekonomik düzeyi, anne-

babanın eğitim-öğretim ile ilgili süreçlere katılımı gibi çok sayıda faktör tarafından etkilendiği görülmüştür. (Mushtaq ve Khan, 2012; Yılmaz, 2000; Hoge ve diğerleri, 1997). Bu araştırmada bu etkenlerden anne-baba katılımı ele alınacaktır.

Bu araştırma kapsamında incelenen diğer çalışmalar göz önünde bulundurulduğunda ülkemizde anne-baba katılımı konusunda yapılan araştırmaların daha çok okul öncesi eğitim ve ilkökul eğitimi seviyesinde olduğu; okul-aile iletişiminin engelleri (Koçak, 1991), okul öncesinde aile katılımlı sosyalleşme (Unutkan, 1998), ailelerin okulöncesi eğitim kurumlarında uygulanan programlara karşı ilgi ve katılımları (Kaya, 2007), okul öncesi eğitimde anne-baba katılımı (Gürşimşek, 2003), aile katılım düzeyi ile performans görevleri başarısı arasındaki ilişki (Şeker, 2009), okul öncesinde aile katılımı ve akademik benlik saygısı arasındaki ilişki (Özcan, 2012) gibi konulara odaklandığı görülmüştür. Bu araştırmanın, ortaokul düzeyinde olmasının ve anne-baba katılımı ile akademik başarı arasındaki ilişkiyi incelemesinin literatüre katkı sağlayacağı; ayrıca araştırmanın, bu alanda gelecekte yapılacak araştırmalar için bir ön çalışma niteliğinde olacağı düşünülmektedir.

Bu araştırmanın amacı; ortaokul öğrencilerinin anne-baba katılımı düzeyi ile akademik başarıları arasındaki ilişkiyi ve anne-baba katılımının belirli değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığını incelemektir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Ortaokul öğrencilerinin genel anne-baba katılım düzeyi, ev temelli anne-baba katılım düzeyi, okul temelli anne-baba katılım düzeyi ve okul-aile işbirliği temelli anne-baba katılım düzeyi ile akademik başarıları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
2. Ortaokul öğrencilerinin genel anne-baba katılım düzeyi ebeveynlerin cinsiyetine göre farklılaşmakta mıdır?
3. Ortaokul öğrencilerinin genel anne-baba katılım düzeyi ebeveynlerin yaşına göre farklılaşmakta mıdır?
4. Ortaokul öğrencilerinin genel anne-baba katılım düzeyi ailenin sosyo-ekonomik düzeyine göre farklılaşmakta mıdır?
5. Ortaokul öğrencilerinin genel anne-baba katılım düzeyi ebeveynlerin eğitim durumuna göre farklılaşmakta mıdır?
6. Ortaokul öğrencilerinin genel anne-baba katılım düzeyi öğrencinin cinsiyetine göre farklılaşmakta mıdır?
7. Ortaokul öğrencilerinin genel anne-baba katılım düzeyi öğrencinin sınıf düzeyine göre farklılaşmakta mıdır?

Yöntem

Araştırma Deseni

Bu araştırma ortaokul öğrencilerinin anne-baba katılımı düzeyi ile akademik başarıları arasındaki ilişki gibi hâlihazırda var olan bir durumu belirlemeyi amaçladığı için ilişkisel tarama modelinde betimsel bir çalışmadır. Bu doğrultuda; çalışmada ortaokul öğrencilerinin anne-baba katılımı düzeyi ve akademik başarı durumları betimlenmiş ve belirlenen alt amaçlar doğrultusunda incelenmiştir.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, 2013-2014 eğitim öğretim yılı İstanbul ili resmi okullarında öğrenim gören ortaokul öğrencileri ve bunların anne-babaları oluşturmuştur. Ortaokulda öğrenim gören öğrencilere ait sayısal bilgiler İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü Strateji Geliştirme Bölümü ile görüşülerek tespit edilmiştir. İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün 2013-2014 eğitim-öğretim yılı verilerine göre İstanbul'da resmi okullarda eğitim gören toplam 734.250 ortaokul öğrencisi bulunmaktadır.

Araştırmanın örneklemini belirlemek için kademeli örnekleme (oransız küme örnekleme ve oransız eleman örnekleme birlikte) yöntemi kullanılmıştır. Örnekleme yapmak için araştırma evreni, sosyo-ekonomik düzey değişkenine göre üst, orta ve alt sosyo-ekonomik düzeye sahip ilçeler olmak üzere üç gruba ayrılmıştır. Bu işlem yapılırken Şeker (2011)'in "İstanbul'da Yaşam Kalitesi Araştırması" isimli çalışmasından yararlanılmıştır. İlgili çalışma kapsamında İstanbul'da 39 ilçeye ait 54 farklı değişken kullanılarak "İstanbul Yaşam Kalitesi Endeksi" elde edilmiştir. İstanbul'da yaşam kalitesi endeksi sonuçlarına göre birbirine yakın değerlere sahip ilçeler sınıflandırılmış ve ilçeler toplam beş gruba ayrılmıştır. İlçe milli eğitim müdürlerine, şube müdürlerine, okul müdürlerine ve öğretmenlere danışılarak Şeker (2011)'in sınıflandırmasında birinci ve ikinci derece yaşam kalitesine sahip ilçeler üst sosyo-ekonomik düzeye sahip ilçeler olarak, üçüncü derece yaşam kalitesine sahip ilçeler orta sosyo-ekonomik düzeye sahip ilçeler olarak, dördüncü ve beşinci derece yaşam kalitesine sahip ilçeler ise alt sosyo-ekonomik düzeye sahip ilçeler olarak değerlendirilmiş ve yeni bir sınıflandırma yapılmıştır.

Araştırmada evrenin tümüne ulaşma imkânı olmadığı için zaman, enerji ve ekonomik tasarruf sağlamak amacıyla evren içerisinde evreni temsil etme yeterliliğine sahip bir örneklem seçme yoluna gidilmiştir. İstanbul ilinde 2013-2014 eğitim-öğretim yılı içerisinde, ortaokula devam eden 734.250 öğrenciden ve bunların anne-babalarından oluşan evreni temsil edebilecek minimum örneklem sayısı 384 olarak bulunmuştur.

Örneklem büyüklüğü için güven seviyesi %95 ve örneklem sayısından kaynaklanan hata 0.05 olarak alınmıştır. Örnekleme belirlemek için yukarıda yapılan sınıflamaya uygun şekilde her bir sosyo-ekonomik düzeyi temsil edecek altışar ortaokul olmak üzere toplam 18 okul rastgele bir biçimde seçilmiştir. Daha sonra rastgele bir biçimde her okulda sınıflardan birer şube ve bu şubelerden 10'ar öğrenci ve bunların anne-babaları araştırmanın örneklem grubu olarak seçilmiştir. Bu resmi okullarda eğitim-öğretim gören 720 ortaokul öğrencisi velisine ölçek verilmiş 492'si geri dönmüştür. Bu anlamda araştırmanın örneklemini 492 ortaokul öğrencisi ve bunların anne-babalarından birisi oluşturmuştur.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada gereksinim duyulan aile özelliklerine ilişkin bilgileri elde edebilmek amacıyla araştırmacı tarafından Kişisel Bilgi Formu geliştirilmiştir. Araştırma kapsamında yer alan öğrencilerin anne-babalarından kendileri, eşleri ve çocuklarına ilişkin tanımlayıcı demografik bilgileri içeren formu doldurmaları istenmiştir. Araştırmacı tarafından geliştirilen bu form, anne veya babanın yaşı (24-30, 31-37, 38-44, 45-51, 52 ve üzeri), eğitim düzeyi (okur-yazar değil, ilkökul, ortaokul, lise, üniversite ve lisansüstü), çocuğun sınıfı, cinsiyeti, sosyo-ekonomik düzey (alt-orta-üst) gibi bilgilerden oluşmuştur.

Aile Katılım Ölçeği (Family Involvement Questionnaire), Fantuzzo ve diğerleri (2000) tarafından, Amerika Birleşik Devletleri'nin kuzey doğusunda büyük bir kentteki okullarda bulunan öğretmenler ve veliler arasındaki işbirliği ve etkileşim düzeyini yani anne-baba katılım çalışmalarını belirlemek amacıyla geliştirilmiştir. Ölçeği geliştirme aşamasında Epstein'in (1995) aile katılım modeline ve okul programına göre davranışlar sınıflandırılmıştır. Yapılan faktör analizi sonucunda ev temelli katılım, okul temelli katılım ve okul-aile işbirliği temelli katılım olmak üzere üç faktörlü bir çözüme ulaşılmış ve ölçeğin alt ölçeklerinin Cronbach Alpha katsayıları sırasıyla .85, .85 ve .81 bulunmuştur. Aile Katılım Ölçeğinin, Gürşimşek (2003) tarafından Türkçeye uyarlaması yapılmıştır. Bütün ölçeğin Cronbach alfa değeri .87, üç alt ölçeğin Cronbach alfa değerleri ise sırasıyla .79, .69 ve .84 şeklindedir.

Öğrencilerin akademik başarı düzeylerini tespit etmek amacıyla ayrıca bir ölçme aracı kullanılmamış, öğrencilerin E-Okul sisteminden alınan önceki yıllara ilişkin ağırlıklı yılsonu başarı puan ortalamaları kullanılmıştır.

Verilerin Analizi

Öğrencilere toplam 720 anket dağıtılmış ve 492'si geri dönmüştür. Anketlerin geri dönüş oranı % 68,33 olarak gerçekleşmiştir. Araştırma sonucunda elde edilen veriler bilgisayar ortamında SPSS

istatistiksel analiz programında oluşturulmuş olan veri tabanına girilmiş, verilerin analizinde betimsel istatistik yöntemleri kullanılmıştır. Analiz sonuçlarına göre velilerin katılım düzeyi belirlenmiş ve E-Okul sisteminden alınan öğrencilerin önceki yıllara ilişkin ağırlıklı yılsonu başarı puanları ortalamaları ile karşılaştırılmıştır. Verilerin analizinde betimsel istatistiklerin yanında; genel, ev temelli, okul temelli ve okul-aile işbirliği temelli anne-baba katılım düzeyi ile akademik başarı değişkenleri arasındaki ilişkiyi belirlemek için Spearman Sıra Korelasyon katsayısı; ortaokul öğrencilerinin genel anne-baba katılım düzeyinin ebeveynlerin yaşına, eğitim düzeyine, sosyo-ekonomik düzeyine ve öğrencinin sınıf düzeyine göre farklılaşıp farklılaşmadığını test etmek için tek yönlü varyans analizi (ANOVA), Scheffe çoklu karşılaştırma testi, LSD çoklu karşılaştırma testi; ortaokul öğrencilerinin genel anne-baba katılım düzeyinin ebeveynlerin ve öğrencilerin cinsiyetine göre farklılaşıp farklılaşmadığını test etmek için bağımsız gruplar t-testi kullanılmıştır.

Bulgular

Araştırmanın ilk alt amacı ortaokul öğrencilerinin genel, ev temelli, okul temelli, okul-aile işbirliği temelli anne-baba katılım düzeyleri ile akademik başarıları arasındaki ilişki durumunu ortaya koymaktır. Öncelikle bütün değişkenler için normallik testi yapılmış ve bulgular incelendiğinde genel anne-baba katılım düzeyi dışındaki değişkenlerin normal bir dağılıma sahip olmadığı görülmüştür. Bu nedenle ilişki durumunu belirlemek için non-parametrik “Spearman Sıra Korelasyonu” tercih edilmiştir. Tablo 1’de ortaokul öğrencilerinin genel, ev temelli, okul temelli, okul-aile işbirliği temelli anne-baba katılım düzeyleri ile akademik başarıları arasındaki ilişkiye ait bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 1. Ortaokul Öğrencilerinin Genel, Ev Temelli, Okul Temelli ve Okul-Aile İşbirliği Temelli Anne-Baba Katılım Düzeyleri ile Akademik Başarı Puanları Arasındaki İlişkiyi Gösteren Spearman Sıra Korelasyon Tablosu

	Çarpıklık Katsayısı	Basıklık Katsayısı	Min.	Max.	p	r
Genel Anne-Baba Katılım Düzeyi	.101	.281	29	114	.000	.393**
Akademik Başarı	-.597	-.097	24.85	98.99		
Ev Temelli Anne-Baba Katılım Düzeyi	-.516	.114	10	50	.000	.312**
Akademik Başarı	-.597	-.097	24.85	98.99		
Okul Temelli Anne-Baba Katılım Düzeyi	.575	-.196	7	35	.000	.281**
Akademik Başarı	-.597	-.097	24.85	98.99		
Okul-Aile İşbirliği Temelli Anne-Baba Katılım Düzeyi	.291	-.253	7	35	.000	.298**
Akademik Başarı	-.597	-.097	24.85	98.99		

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, ortaokul öğrencilerinin sırasıyla genel anne-baba katılım düzeyi, ev temelli anne-baba katılım düzeyi, okul temelli anne-baba katılım düzeyi ve okul-aile işbirliği temelli anne-baba katılım düzeyi ile akademik başarı puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif yönlü zayıf bir ilişki bulunmuştur ($P=.000<0.05$, $r= .393$), ($P= .000<0.05$, $r= .312$), ($P= .000<0.05$, $r= .281$), ($P= .000<0.05$, $r= .298$). Buna göre ebeveynlerin genel anne-baba katılım düzeyleri, ev temelli anne-baba katılım düzeyleri, okul temelli anne-baba katılım düzeyleri ve okul-aile işbirliği temelli anne-baba katılım düzeyleri arttıkça, öğrencilerin akademik başarı puanları artmaktadır.

Ortaokul öğrencilerinin genel anne-baba katılım düzeyi ile ebeveynlerin cinsiyetleri arasında anlamlı bir farkın olup olmadığını tespit etmek amacıyla “Bağımsız Örneklem t-Testi” yapılmıştır. Bu analizden elde edilen sonuçlar Tablo 5’te gösterilmiştir.

Tablo 5. Ebeveynlerin Cinsiyetlerine Göre Genel Anne-Baba Katılım Düzeylerinin Karşılaştırılması, Bağımsız Örneklem t-Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	SS	SHO	t-Testi		
						t	SD	p
Cinsiyet	Kadın	338	71.1147	13.58218	.73877	6.015	490	.000
	Erkek	154	63.3831	12.38922	.99835			

Tablo 5 incelendiğinde cinsiyete göre genel anne-baba katılım düzeyleri açısından kadınlar ve erkekler grup ortalamaları arasında, kadınlar lehine istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmüştür [$t_{(490)}=6.015$, $p=.000$]. Erkek ebeveynlerle kıyaslandığında kadın ebeveynlerin anne-baba katılım düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmüştür.

Ortaokul öğrencilerinin genel anne-baba katılım düzeyi ile ebeveynlerin yaşları (24-30, 31-37, 38-44, 45-51, 52 ve üzeri) arasında anlamlı bir farkın olup olmadığını tespit etmek amacıyla “Tek Yönlü Varyans Analizi” yapılmıştır. Bu analizden elde edilen sonuçlar Tablo 6’da gösterilmiştir.

Tablo 6. Ebeveynlerin Yaşlarına Göre Genel Anne-Baba Katılım Düzeylerinin Karşılaştırılması

		KT	Sd	KO	F	p
Genel Anne-Baba Katılım Düzeyi	Gruplar Arası	731,581	4	182,895	,976	,420
	Gruplar İçi	91245,380	487	187,362		
	Toplam	91976,961	491			

Tablo 6 incelendiğinde ebeveynlerin genel anne-baba katılım düzeylerinin yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmüştür [$F_{(4, 487)} = .976$, $p= .420$].

Ortaokul Öğrencilerinin genel anne-baba katılım düzeyi ile ebeveynlerin sosyo-ekonomik düzeyleri (alt-orta-üst) arasında anlamlı bir farkın olup olmadığını tespit etmek amacıyla “Tek Yönlü Varyans Analizi” yapılmıştır. Bu analizden elde edilen sonuçlar Tablo 7’de gösterilmiştir.

Tablo 7. Ailenin Sosyo-Ekonomik Düzeyine Göre Genel Anne-Baba Katılım Düzeyinin Karşılaştırılması, Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

		KT	Sd	KO	F	p
Genel Anne-Baba Katılım Düzeyi	Gruplar Arası	4600,374	2	2300,187	12,873	,000
	Gruplar İçi	87376,586	489	178,684		
	Toplam	91976,961	491			

Tablo 7 incelendiğinde ebeveynlerin genel anne-baba katılım düzeylerinin ailenin sosyo-ekonomik düzeyine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmüştür [$F_{(2, 489)} = 12.873, p = .000$]. Hangi sosyo-ekonomik düzeyler arasında fark olduğunu tespit etmek amacıyla Scheffe Çoklu Karşılaştırma Testi yapılmıştır. Bu analize ilişkin bulgular Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8. Genel Anne-Baba Katılım Düzeyi Açısından Ailenin Sosyo-Ekonomik Düzeyine Göre Fark İçin Yapılan Scheffe Çoklu Karşılaştırma Testi

Bağımlı Değişken	(I) SED	(J) SED	Ort. Farkı (I - J)	SH	p
Genel Anne-Baba Katılım Düzeyi	Alt SED	Orta SED	-3.55248	1.39415	.040
		Üst SED	-7.91480	1.56181	.000
	Orta SED	Alt SED	3.55248	1.39415	.040
		Üst SED	-4.36233	1.54480	.019
	Üst SED	Alt SED	7.91480	1.56181	.000
		Orta SED	4.36233	1.54480	.019

Tablo 8 incelendiğinde üst sosyo-ekonomik düzeyde olan ailelerin genel anne-baba katılım düzeyinin, orta ve alt sosyo-ekonomik düzeyde olan ailelerin genel anne-baba katılım düzeyinden yüksek; orta sosyo-ekonomik düzeyde olan ailelerin genel anne-baba katılım düzeyinin, alt sosyo-ekonomik düzeyde olan ailelerin genel anne-baba katılım düzeyinden yüksek olduğu görülmüştür. Ailenin sosyo-ekonomik düzeyi arttıkça genel anne-baba katılım düzeyinin de arttığı görülmüştür.

Ortaokul öğrencilerinin genel anne-baba katılım düzeyi ile ebeveynlerin eğitim durumu arasında anlamlı bir farkın olup olmadığını tespit etmek amacıyla “Tek Yönlü Varyans Analizi” yapılmıştır. Bu analizden elde edilen sonuçlar Tablo 9’de gösterilmiştir.

Tablo 9. Ebeveynlerin Eğitim Durumuna Göre Genel Anne-Baba Katılım Düzeyinin Karşılaştırılması, Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

		KT	Sd	KO	F	p
Genel Anne-Baba Katılım Düzeyi	Gruplar Arası	4984.046	5	996.809	5.569	.000
	Gruplar İçi	86992.915	486	178.998		
	Toplam	91976.961	491			

Tablo 9 incelendiğinde ebeveynlerin genel anne-baba katılım düzeylerinin ebeveynlerin eğitim durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmüştür [$F_{(5, 486)} = 5.569, p = .000$]. Hangi gruplar arasında fark olduğunu tespit etmek amacıyla Scheffe Çoklu Karşılaştırma Testi yapılmıştır. Bu analize ilişkin bulgular Tablo 10’da verilmiştir.

Tablo 10. Genel Anne-Baba Katılım Düzeyi Açısından Ebeveynlerin Eğitim Durumuna Göre Fark İçin Yapılan Scheffe Çoklu Karşılaştırma Testi

Bağımlı Değişken	(I) Eğitim Durumu	(J) Eğitim Durumu	Ort. Farkı (I - J)	SH	p
Genel Anne-Baba Katılım Düzeyi	Okur-Yazar Değil	İlkokul	-1.62222	4.59151	.724
		Ortaokul	-4.82865	4.69524	.304
		Lise	-8.24964	4.57355	.072
		Üniversite	-9.54040	4.75402	.045
		Lisansüstü	-3.78889	6.14723	.538
	İlkokul	Okur-Yazar Değil	1.62222	4.59151	.724
		Ortaokul	-3.20643	1.83028	.080
		Lise	-6.62741	1.49065	.000
		Üniversite	-7.91818	1.97621	.000
		Lisansüstü	-2.16667	4.36956	.620
	Ortaokul	Okur-Yazar Değil	4.82865	4.69524	.304
		İlkokul	3.20643	1.83028	.080
		Lise	-3.42099	1.78475	.056
		Üniversite	-4.71176	2.20651	.033
		Lisansüstü	1.03976	4.47843	.817
	Lise	Okur-Yazar Değil	8.24964	4.57355	.072
		İlkokul	6.62741	1.49065	.000
		Ortaokul	3.42099	1.78475	.056
		Üniversite	-1.29077	1.93412	.505
		Lisansüstü	4.46075	4.35069	.306
	Üniversite	Okur-Yazar Değil	9.54040	4.75402	.045
		İlkokul	7.91818	1.97621	.000
		Ortaokul	4.71176	2.20651	.033
		Lise	1.29077	1.93412	.505
		Lisansüstü	5.75152	4.54003	.206
Lisansüstü	Okur-Yazar Değil	3.78889	6.14723	.538	
	İlkokul	2.16667	4.36956	.620	
	Ortaokul	-1.03976	4.47843	.817	
	Lise	-4.46075	4.35069	.306	
	Üniversite	-5.75152	4.54003	.206	

Tablo 10 incelendiğinde üniversite düzeyinde eğitime sahip olan ebeveynlerin genel anne-baba katılım düzeyinin, ortaokul düzeyinde ve ilkokul düzeyinde eğitime sahip olan ve okuma-yazma bilmeyen ebeveynlerin genel anne-baba katılım düzeyinden yüksek olduğu görülmüştür. Ayrıca lise düzeyinde eğitime sahip olan ebeveynlerin genel anne-baba katılım düzeyinin, ilkokul düzeyinde eğitime sahip olan ebeveynlerin genel anne-baba katılım düzeyinden yüksek olduğu görülmüştür. Diğer gruplar arasında farkın anlamlı olmadığı görülmüştür.

Ortaokul öğrencilerinin genel anne-baba katılım düzeyi ile öğrencinin sınıf düzeyi arasında anlamlı bir farkın olup olmadığını tespit etmek amacıyla “Tek Yönlü Varyans Analizi” yapılmıştır. Bu analizden elde edilen sonuçlar Tablo 11’de gösterilmiştir.

Tablo 11. Öğrencinin Sınıf Düzeyine Göre Genel Anne-Baba Katılım Düzeyinin Karşılaştırılması

		KT	Sd	KO	F	p
Genel Anne-Baba Katılım Düzeyi	Gruplar Arası	3871.998	3	1290.666	7.149	.000
	Gruplar İçi	88104.963	488	180.543		
	Toplam	91976.961	491			

Tablo 11 incelendiğinde ebeveynlerin anne-baba katılım düzeylerinin öğrencinin sınıf düzeyine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmüştür [$F_{(3, 488)} = 7.149, p = .000$]. Hangi gruplar arasında fark olduğunu tespit etmek amacıyla LSD Çoklu Karşılaştırma Testi yapılmıştır. Bu analize ilişkin bulgular Tablo 12’de verilmiştir.

Tablo 12. Genel Anne-Baba Katılım Düzeyi Açısından Öğrencinin Sınıf Düzeyine Göre Fark İçin Yapılan LSD Çoklu Karşılaştırma Testi

Bağımlı Değişken	(I) Eğitim Durumu	(J) Eğitim Durumu	Ort. Farkı (I - J)	SH	p
Genel Anne-Baba Katılım Düzeyi	5.Sınıf	6.Sınıf	.77888	1.56212	.618
		7.Sınıf	1.65068	1.67123	.324
		8.Sınıf	8.17568	1.86906	.000
	6.Sınıf	5.Sınıf	-.77888	1.56212	.618
		7.Sınıf	.87180	1.66133	.600
		8.Sınıf	7.39680	1.86022	.000
	7.Sınıf	5.Sınıf	-1.65068	1.67123	.324
		6.Sınıf	-.87180	1.66133	.600
		8.Sınıf	6.52500	1.95274	.001
	8.Sınıf	5.Sınıf	-8.17568	1.86906	.000
		6.Sınıf	-7.39680	1.86022	.000
		7.Sınıf	-6.52500	1.95274	.001

Tablo 12 incelendiğinde çocuğu sekizinci sınıfa devam eden ebeveynlerin genel anne-baba katılım düzeyinin, yedinci sınıfa devam eden ebeveynlerin genel anne-baba katılım düzeyinden, altıncı sınıfa devam eden ebeveynlerin genel anne-baba katılım düzeyinden ve beşinci sınıfa devam eden ebeveynlerin genel anne-baba katılım düzeyinden düşük olduğu görülmüştür. Diğer gruplar arasında farkın anlamlı olmadığı görülmüştür.

Ortaokul öğrencilerinin anne-baba katılım düzeyi ile öğrencilerin cinsiyetleri arasında anlamlı bir farkın olup olmadığını tespit etmek amacıyla “Bağımsız Örneklem t-Testi” yapılmıştır. Bu analizden elde edilen sonuçlar Tablo 13’te gösterilmiştir.

Tablo 13. Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Genel Anne-Baba Katılım Düzeylerinin Karşılaştırılması, Bağımsız Örneklem t-Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	$\bar{x}$	SS	SHO	t-Testi		
						t	SD	p
Cinsiyet	Kız	265	69.2038	13.43207	.82513	.891	490	.373
	Erkek	227	68.1003	13.98436	.92817			

Tablo 13 incelendiğinde öğrenci cinsiyetine göre genel anne-baba katılım düzeyleri açısından kız öğrenciler ve erkek öğrenciler grup ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür [$t_{(490)} = .891, p > .05$].

Sonuç

Ortaokul öğrencilerinin genel anne-baba katılım düzeyi ile akademik başarı arasında istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif yönlü zayıf bir ilişki bulunmuştur ($r = .393$). Buna göre ebeveynlerin genel anne-baba katılım düzeyleri arttıkça, öğrencilerin akademik başarı puanları artmaktadır. Anne-baba katılımı ile akademik başarı arasındaki ilişkiye ait bulgular literatürle uyumlu görünmektedir. Jeynes (2007), anne-baba katılımının ortaokul öğrencilerinin eğitimsel çıktılar üzerindeki etkisini incelediği, 1972-2002 yılları arasındaki 52 araştırmayı içeren meta-analiz çalışmasında, anne-baba katılımı ile akademik başarı arasında pozitif bir ilişki olduğunu, anne-baba katılımı programlarının ortaokul öğrencilerinde akademik başarıyı artırdığını tespit etmiştir. Şeker (2009) araştırmasında aile katılım düzeyi ile toplam performans görevi ve yıl sonu başarı puanları arasında pozitif yönlü zayıf bir ilişki bulmuştur. Epstein (1991), okul-aile işbirliğinin genel akademik başarının ve görev ağırlıklı çalışmaların niteliğini yükselttiğini ifade etmektedir. Steinberg ve diğerleri (1992)'nin, yetkili anne-babalığın, eğitim sürecine anne-baba katılımının ve ailevi teşvikin ergenlerin akademik başarısı üzerindeki etkisini inceledikleri araştırmalarında, yüksek kabul, denetim ve psikolojik özerklik ile tanımlanan yetkili anne-babalığın ergenlerde okul başarısını ve okula katılımı artırdığı tespit edilmiştir. Ayrıca eğitim sürecine anne-baba katılımının ergenlerde akademik başarıya pozitif bir etkisi olduğu bulunmuştur. Williams (1999), Kristjánsson ve Sigfúsdóttir (2009), Dehyadegary ve diğerleri (2011), Deslandes ve diğerleri (1997), anne-babaları etkili bir şekilde kendilerine destek olan ergenlerin daha fazla akademik başarı gösterdiklerini ifade etmektedirler.

Araştırma neticesinde, ortaokul öğrencilerinin ev temelli anne-baba katılım düzeyi ile akademik başarı puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif yönlü zayıf bir ilişki bulunmuştur. Buna göre ebeveynlerin ev temelli anne-baba katılım düzeyleri arttıkça, öğrencilerin akademik başarı puanları artmaktadır ($r = .312$). Yap ve Enoki (1995), belirgin anne-baba katılımının pozitif öğrenme çıktıları sağlayıp sağlamadığını test ettiği araştırma neticesinde ev-temelli anne-baba katılımı aktiviteleri ile öğrenci başarısı arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Ortaokul öğrencilerinin okul temelli anne-baba katılım düzeyi ile akademik başarı puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif yönlü zayıf bir ilişki bulunmuştur ($r = .281$). Buna göre ebeveynlerin okul temelli anne-baba katılım düzeyleri arttıkça, öğrencilerin akademik başarı puanları artmaktadır. Ortaokul öğrencilerinin okul-aile işbirliği temelli anne-baba katılım düzeyi ile akademik başarı puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif yönlü zayıf bir ilişki bulunmuştur ($r = .298$). Buna göre ebeveynlerin okul-

aile işbirliği temelli anne-baba katılım düzeyleri arttıkça, öğrencilerin akademik başarı puanları artmaktadır. Ortaokul öğrencilerinin genel anne-baba katılım düzeyi ile akademik başarı puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif yönlü zayıf bir ilişki bulunmuştur. Buna göre ebeveynlerin genel anne-baba katılım düzeyleri arttıkça, öğrencilerin akademik başarı puanları artmaktadır. Araştırma bulgularına göre anne-baba katılımının farklı boyutları incelediğinde, bu boyutlar ile akademik başarı arasındaki en güçlü ilişkinin ev temelli anne-baba katılımı ile akademik başarı arasındaki ilişki olduğu gözlenmiştir. Görece olarak okul temelli anne-baba katılımı ve okul-aile işbirliği temelli anne-baba katılımı ile akademik başarı arasındaki ilişki durumunun düşük kaldığı gözlenmiştir. Bu sonuçlar literatürle de örtüşmektedir. Fantuzzo ve diğerleri (2004), anne-baba katılımının farklı alt boyutları ile öğrenci çıktıları arasındaki ilişkiyi inceledikleri araştırmalarında ev temelli anne-baba katılımının öğrenci çıktılarının en güçlü yordayıcısı olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca okul temelli anne-baba katılımının ve okul-aile işbirliğinin, ev temelli anne-baba katılımına göre öğrenci çıktıları daha az yordadığı tespit edilmiştir. Okul ve ailenin, anne-baba katılımı noktasında farklı beklentiler içinde olmalarının bu durumun ortaya çıkmasına neden olduğu düşünülmektedir. Bu anlamda ülkemizde okul aile işbirliğine yönelik çalışmaların geçmişinin çok uzun olmasına rağmen, taraflar arasındaki ilişki durumunun etkili, yeterli ve doğal bir ilişki durumu olmadığı düşünülmektedir. Özellikle alt sosyo-ekonomik düzeye sahip bölgelerde bu ilişki durumunun zorunlu ve birbirlerine sorumluluk yükleyici bir hal aldığı gözlenmektedir. Okul temelli ve okul-aile işbirliği temelli katılımın ortaokul sürecinde göreceli olarak düşük kalmasında ergenlerin sosyal gelişim süreçlerinin de etkili olduğu düşünülmektedir. Sosyal çevresine arkadaşlarını alan ve daha özerk bir birey haline gelmeye başlayan ortaokul öğrencisinin, ailesinin okul temelli ve okul-aile işbirliği temelli katılımlarını sınırladığı düşünülmektedir.

Araştırma sonucunda ortaokul öğrencilerinin genel anne-baba katılım düzeylerinin ebeveyn cinsiyetine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği gözlenmiştir. Babalarla kıyaslandığında annelerin çocuklarının eğitim sürecine katılım düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu bulgu genel olarak literatürle örtüşmektedir. McWayne, Campos ve Owsianik (2008) aile katılımının alt boyutları ile aile demografik yapısı arasındaki ilişkiyi inceledikleri araştırmalarında annelerin aile katılımının tüm alt boyutlarında babalardan daha fazla katılım düzeyine sahip olduklarını tespit etmişlerdir. McBride ve Mills (1993) araştırmalarında annelerin çocuklarının eğitim sürecine babalarından daha fazla katıldıklarını tespit etmişlerdir. Babalar çocuklarıyla daha çok oyun aktivitelerine katılırken, anneler ise daha fonksiyonel ve akademik çalışma ağırlıklı aktivitelere katılmaktadırlar. Özcan (2012), çalışmasında anne-baba cinsiyetine göre aile katılım puanlarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğunu tespit etmiştir. Cinsiyet değişkeni, aile katılım ortalama puanlarını farklılık oluşturacak düzeyde etkilemektedir. Buna göre anneler çocuklarının eğitim sürecine babalara göre

daha fazla katılmaktadırlar. Bu farklılığın ortaya çıkmasında toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin ön kabullerin etkili olduğu düşünülmektedir. Çocukların birçok gelişimsel alanlarıyla olduğu gibi eğitimleriyle de annelerin ilgilenmesine yönelik birtakım kültürel inançların var olduğu ayrıca ailede babanın ailenin maddi ihtiyaçlarını karşılama vazifesini gördüğü şeklinde toplumsal bir kabul olduğu düşünülmektedir.

Araştırma sonucunda ortaokul öğrencilerinin genel anne-baba katılım düzeylerinin ebeveynlerin yaşına göre anlamlı bir farklılık göstermediği gözlenmiştir. Bu bulgu literatürle benzerlik göstermektedir. Şeker (2009) ve Özcan (2012)'ye göre anne ve babaların yaşı aile katılım ortalama puanlarını anlamlı bir farklılık oluşturacak düzeyde etkilememektedir. Buna göre çok erken yaşta çocuk sahibi olan anne-babaların ve çok geç yaşta çocuk sahibi olana anne-babaların, çocuklarının eğitim sürecine diğer anne-babalarla aynı düzeyde katıldıkları gözlenmiştir. Erken yaşta çocuk sahibi olan anne-babaların eğitim sürecine katılım hususunda toplumsal beklentinin aksine bilinçsiz olmadıkları ve geç yaşta çocuk sahibi olan anne-babaların ise çocuklarının eğitime dâhil olma konusunda gene toplumsal beklentinin aksine bir yorgunluk içinde olmadıkları değerlendirilmesi yapılabilir.

Araştırma bulguları incelendiğinde ortaokul öğrencilerinin genel anne-baba katılım düzeylerinin ebeveynlerin sosyo-ekonomik düzeyine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği gözlenmiştir. Ailenin sosyo-ekonomik düzeyi arttıkça anne-babanın öğrencinin eğitim sürecine katılımının arttığı gözlenmiştir. Üst sosyo-ekonomik düzeyde olan ailelerin anne-baba katılım düzeylerinin, orta ve alt sosyo ekonomik düzeyde olan ailelerin anne-baba katılım düzeyinden ayrıca orta sosyo-ekonomik düzeyde olan ailelerin anne-baba katılım düzeylerinin alt sosyo-ekonomik düzeyde olan ailelerin anne-baba katılım düzeyinden yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuç literatürün bir kısmı ile benzerlik gösterirken, bir kısmı ile örtüşmemektedir. Hawkins (2006)'ya göre ergenlerin eğitim-öğretim süreçlerine baba katılımı düzeyi, ailenin gelir düzeyine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Şeker (2009)'a göre ailenin sosyo-ekonomik düzeyi arttıkça anne-baba katılım düzeyi de artmaktadır, üst sosyo-ekonomik düzey ile orta sosyo-ekonomik düzey arasında; üst sosyo-ekonomik düzey ile alt sosyo-ekonomik düzey arasında üst sosyo-ekonomik düzeye sahip anne-babaların lehine anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Sui-Chu ve Willms (1996)'a göre düşük sosyo-ekonomik düzeye sahip anne-babaların eğitim sürecine yüksek sosyo-ekonomik düzeye sahip anne-babalardan daha az katıldıkları varsayımı ile ilgili yeterli kanıt bulunmamaktadır. Literatürdeki bu farklılıkların ortaya çıkmasında sosyo-ekonomik düzey, sosyo-kültürel düzey, gelir düzeyi ve algılanan gelir düzeyi gibi değişkenlerin tam olarak belirlenememesinden ve birbiri yerine kullanılmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Araştırmadaki sosyo-ekonomik düzey

değişkeninin yalnızca gelir düzeyine ilişkin bir gösterge olmadığı, gelir, eğitim, sağlık, sanayi ve altyapı durumu gibi göstergeleri de içerdiği göz önünde bulundurulmalıdır. Bu anlamda bir sosyal çevrede genel olarak gelişmişlik hali ile anne-baba katılımı arasında pozitif bir ilişki olduğu değerlendirilmesi yapılabilir.

Araştırma sonucunda ortaokul öğrencilerinin genel anne-baba katılım düzeylerinin ebeveynlerin eğitim durumlarına göre anlamlı bir farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Üniversite düzeyinde eğitime sahip olan ebeveynlerin anne-baba katılım düzeylerinin ortaokul ve ilkokul düzeyinde eğitime sahip olan ve okuma-yazma bilmeyen ebeveynlerin anne-baba katılım düzeyinden yüksek olduğu ayrıca lise düzeyinde eğitime sahip olan ebeveynlerin anne-baba katılım düzeyinin, ilkokul düzeyinde eğitime sahip olan ebeveynlerin anne-baba katılım düzeyinden yüksek olduğu görülmüştür. Diğer gruplar arasındaki farkın anlamlı olmadığı görülmüştür. Araştırma neticesinde özellikle üniversite ve lise düzeyinde eğitime sahip olan ebeveynlerin anne-baba katılım düzeyi ortalamalarının en yüksek olduğu, bunlarla kıyaslandığında lisansüstü eğitime sahip ebeveynlerin anne-baba katılım düzeyi ortalamalarının oldukça düşük olduğu gözlenmiştir. Lisansüstü eğitim düzeyi değişkeni ile ilgili bulgu dışında araştırma sonuçları literatürle benzerlik göstermektedir. Lam ve Ducreux (2013) araştırmalarında anne-babanın eğitim düzeyi ile ebeveyn katılımı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulmuştur. Bakker, Denessen ve Brus-Laeven (2007)'in, çocukların eğitiminde anne-baba katılımı ve anne-baba katılımına yönelik öğretmen algısı ile öğrenci başarısı arasındaki ilişkiyi inceledikleri araştırmalarında, yüksek eğitim düzeyine sahip anne-babaların, çocuklarının eğitim süreçlerine düşük eğitim düzeyine sahip anne-babalardan daha fazla katıldıklarını tespit etmişlerdir. Bakker, Denessen ve Brus-Laeven (2007), Fantuzzo ve diğerleri (2000), Stevenson ve Baker (1987)'a göre anne-babanın eğitim düzeyi, eğitim sürecine katılım düzeyi ile ilişkilidir başka bir deyişle anne-babanın eğitim düzeyi arttıkça katılım düzeyi de artmaktadır. Shumow ve Miller (2001), lise eğitimi düzeyinde olan anne-babaların ev ödevleri konusunda lise eğitimi düzeyinde olmayanlara göre daha fazla katılımda bulduklarını, üniversite eğitimi düzeyinde olan anne-babaların ise okulda daha fazla katılım gösterdiklerini ifade etmektedirler. Bu araştırmada ise anne-babanın eğitim düzeyi arttıkça, çocuğunun eğitim sürecine katılma konusunda akademik olarak daha donanımlı hale gelmektedir. Bu durumun özellikle ortaokul sürecinde anne-baba katılımını etkilediği ifade edilebilir. Çünkü akademik açıdan ortaokul konuları ilkokula göre daha zorlayıcıdır. Bu anlamda eğitim düzeyi yüksek olan anne-babalar zorlayıcı ortaokul müfredatına katılma konusunda daha yeterli olacaklardır. Lisansüstü eğitim düzeyine sahip anne-babaların çocuklarının eğitim süreçlerine katılım düzeylerinin beklenenin aksine düşük çıkması ise, bu anne-babaların genel olarak çocuk yetiştirme konusunda daha özerk bir tutuma sahip olmalarından kaynaklanmış olabilir.

Araştırma sonucunda ortaokul öğrencilerinin genel anne-baba katılım düzeylerinin öğrenci cinsiyetine göre anlamlı bir farklılık göstermediği gözlenmiştir. Bu konuda literatürde birbirinden çok farklı sonuçlar yer almaktadır. Muller (1998) ve Hawkins (2006)'ya göre ergenlerin eğitim-öğretim süreçlerine anne-baba katılımı düzeyi, öğrencinin cinsiyetine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Hill (2011) ise anne-babaların erkek çocuklarının eğitim sürecine kız çocuklarına göre daha fazla katıldıklarını ifade etmektedir. Bonesronning (2010), Kristjánsson ve Sigfúsdóttir (2009)'e göre ise anne-babalar kız çocuklarının eğitim-öğretim sürecine erkek çocuklarına göre daha fazla katılmaktadırlar. Özcan (2012)'ye göre öğrenci cinsiyet değişkeni, ailelerin aile katılım ortalama puanlarını anlamlı bir farklılık oluşturacak düzeyde etkilememektedir. Bu çalışmada ise öğrenci cinsiyeti açısından anne-baba katılım düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır. Anne-babalar kız ve erkek çocuklarının eğitim-öğretim süreçlerine eşit bir şekilde katılmaktadırlar. Son yıllarda ülkemizde eğitimde cinsiyet eşitliğine yönelik uygulamaya konan program ve çalışmaların anne-babaların çocuklarının eğitim-öğretim süreçlerine cinsiyet farkı gözetmeksizin dâhil olmalarına katkı sağladığı düşünülmektedir.

Araştırma bulgularına göre ortaokul öğrencilerinin genel anne-baba katılım düzeylerinin öğrencinin sınıf düzeyine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği gözlenmiştir. Buna göre sekizinci sınıf öğrencilerinin anne-baba katılım düzeylerinin beşinci, altıncı ve yedinci sınıf öğrencilerinin anne-baba katılım düzeylerinden anlamlı bir şekilde düşük olduğu görülmüştür. Bu farklılık durumu yalnızca sekizinci sınıf ile sınırlı kalmıştır. Beşinci, altıncı ve yedinci sınıflar arasında anne-baba katılım düzeyi açısından herhangi bir farklılık yoktur. Stevenson ve Baker (1987)'a göre çocuğun yaşı küçüldükçe anne-baba katılım düzeyi artmaktadır. Bu çalışmada sekizinci sınıflara ilişkin farklılığın anlamlı derecede düşük çıkmasında, sekizinci sınıfta anne-babaların okuldan ziyade dersane ile ilgili süreçlere katılmasının etkili olduğu varsayılabilir.

Öneriler

Anne-babaların eğitim sürecine katılımlarının sağlanması için, eğitim ortamlarının etkili bir biçimde düzenlenmesinin, ebeveynlerle evde ve okulda uygulanabilecek etkinlikler planlanmasının, anne-baba katılımı sürecinin tamamı için okul yönetimiyle işbirliği içinde olunmasının öğrencilere, anne-babalara ve öğretmenlere fayda sağlayacağı düşünülmektedir. Öğretmenlere anne-baba katılımı konusunda hizmet içi eğitimler verilmesinin faydalı olacağı düşünülmektedir. Bu araştırma ortaokul beşinci, altıncı, yedinci ve sekizinci sınıf öğrenci ebeveynlerinin anne-baba katılım düzeyleri ile bu öğrencilerin akademik başarı puanları arasındaki ilişkiyi tespit etmeye yönelik bir çalışmadır. Farklı eğitim kademelerinde anne-baba katılım düzeyi ile öğrencilerin akademik başarıları arasındaki ilişkiye bakılabilir. Bu çalışmada öğrencilerin akademik başarı durumlarını tespit etmek amacıyla herhangi

bir ölçme aracı kullanılmamış, bunun yerine akademik başarı değişkeni olarak öğrencinin bir önceki yıla ait yıl sonu başarı puanı değerlendirmeye alınmıştır. Daha sonra yapılacak araştırmalarda akademik başarı değişkeni kontrollü bir uygulama yoluyla ele alınabilir. Bu araştırma anne-baba katılım düzeyini etkileyebileceği düşünülen ebeveyn cinsiyeti, ebeveyn yaşı, ailenin sosyo-ekonomik düzeyi ve öğrencinin cinsiyeti gibi değişkenler açısından ele alınmıştır. Anne-baba katılım düzeyini etkileyebileceği düşünülen diğer değişkenler de araştırma konusu edinilebilir. Bu araştırma Milli Eğitim Bakanlığı bünyesindeki devlet okullarında yapılmıştır. Özel okullar da araştırmaya dâhil edilerek, sonuçlar karşılaştırılabilir. Bu araştırma ebeveyn algısına göre yürütülmüştür. Öğretmen ve öğrenci görüşlerine göre de bir çalışma yürütmenin konu ile ilgili daha nitelikli bilgi verebileceği ve bir karşılaştırma sağlayabileceği düşünülmektedir. Araştırma sonuçlarına göre ebeveyn eğitim düzeyi arttıkça anne-baba katılım düzeyi artmaktadır. Ancak lisansüstü eğitim düzeyine sahip ebeveynlerin anne-baba katılım düzeyleri bu doğrusal ilişki durumuna uymamaktadır. Bu durumun nedensel analizine yönelik ilave araştırmalar yapılmasının gerekli olduğu söylenebilir.

Kaynaklar

- Akbaşlı, S. & Kavak, Y. (2008). Ortaöğretim okullarındaki okul aile birliklerinin görevlerini gerçekleştirme düzeyi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19, 1-21.
- Bakker, J., Denessen, E. & Brus-Laeven, M. (2007). Socio-economic background, parental involvement and teacher perceptions of these in relation to pupil achievement. *Educational Studies*, 33, 177-192.
- Bonesronning, H. (2010). Are parental effort allocations biased by gender? *Education Economics*, 18(3), 253-268.
- Carter, V. & Good, E. (1973). *Dictionary of Education*. New York: McGraw Hill Book Company.
- Dehyadegary, E., Yaacob, S. N., Juhari, R. B. & Talib, B. A. (2011). Academic engagement as a mediator in the relationship between parental school involvement and academic achievement. *Journal of Applied Sciences Research*, 7(11), 724-729.
- Deslandes, R., Royer, E., Turcotte, D. & Bertrand, R. (1997). School achievement at the secondary level: Influence of parenting style and parent involvement in schooling. *McCill Journal of Education*, 32, 191-207.
- Domina, T. (2005). Leveling the home advantage: Assessing the effectiveness of parental involvement in elementary school. *Sociology of Education*, 78(3), 233-249.
- Epstein, J. L. & Dauber, S. L. (1991). School programs and teacher practices of parent involvement in inner-city elementary and middle schools. *Elementary School Journal*, 91(3), 289-305.
- Epstein, J. L. (1991). Effects of students' achievement of teacher practices of parent involvement. In S. Silvern (Ed.), *Advances in Reading Language Research: Literacy Through Family, Community and School Interaction*. 235-247, Greenwich, CT: JAI Press.
- Epstein, J. L. (1995). School-family-community partnerships: Caring for the children we share. *Phi Delta Kappan*, 76(9), 701-712.

- Çiftçi, M., & Nedim Bal, P. (2015). Ortaokul öğrencilerinin anne-baba katılım düzeyi ile akademik başarıları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *International Journal of Human Sciences*, 12(1), 363-384. doi: [10.14687/ijhs.v12i1.2974](https://doi.org/10.14687/ijhs.v12i1.2974)
- Epstein, J. L. (2001). *School, family, and community partnerships: Preparing educators and improving schools*. CO: Westview Press.
- Erdoğan, Y. M. (2006). Yaratıcılık ile öğretmen davranışları ve akademik başarı arasındaki ilişkiler. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(17), 95-106.
- Fantuzzo, J., Tighe, E. & Childs, S. (2000). Family involvement questionnaire: A multivariate assessment of family participation in early childhood education. *Journal of Educational Psychology*, 92, 367-376.
- Fantuzzo, J., McWayne, C. & Perry, M. A. (2004). Multiple dimensions of family involvement and their relations to behavioral and learning competencies for urban, low-income children. *School Psychology Review*, 33, 467-480.
- Fuentes, M. C. P., Gazquez, J. J., Mercader, I., Molero, M. M. & Rubira, M. M. G. (2011). Academic achievement and antisocial behavior in public secondary education students. *International Journal of Psychology and Psychological Therapy*, 11(3), 401-412.
- Grolnick, W. S. & Slowiaczek, M. L. (1994). Parents' involvement in children's schooling: A multidimensional conceptualization and motivational model. *Child development*, 65(1), 237-252.
- Güleç, S. & Alkış, S. (2003). İlköğretim birinci kademe öğrencilerinin derslerdeki başarı düzeylerinin birbiriyle ilişkisi. *İlköğretim Online*, 2(2), 19-27.
- Gürşimşek, I. (2003). Okul öncesi eğitime aile katılımı ve psikososyal gelişim. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 3(1), 125-144.
- Hawkins, C. E. (2006). *The relationship of paternal involvement to students' self-concept, behaviors and academic achievement*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Cleveland State Üniversitesi, Cleveland.
- Henderson, A. T. (1987). *The evidence continues to grow: parent involvement improves student achievement*. Columbia, MD: National Committee for Citizens in Education.
- Hill, Y. (2011). *The relationship between parental involvement and academic achievement on African American middle school students*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Southern Üniversitesi, Baton Rouge
- Hill, N. E. & Taylor, L. C. (2004). Parental school involvement and children's academic achievement: Pragmatics and issues. *Current Directions in Psychological Science*, 13(4), 161-164.
- Hoge, D., Smit, E. & Crist, J. (1997). Four family process factors predicting academic achievement in sixth and seventh grade. *Educational Research Quarterly*, 21(2), 27-42.
- Jeynes, W. H. (2005). The effects of parental involvement on the academic achievement of African American youth. *The Journal of Negro Education*, 74(3), 260-274.
- Jeynes, W. H. (2007). The relationship between parental involvement and urban secondary school student academic achievement. A meta-analysis. *Urban Education*, 41(1), 82-110.
- Kaya, R. (2007). *The attitudes of preschool teachers toward parent involvement*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara.
- Koçak, Y. (1991). Okul-aile iletişiminin engelleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6, 129-133.
- Kristjánsson, Á. & Sigfúsdóttir, I. (2009). The role of parental support, parental monitoring and time spent with parents in adolescent academic achievement in Iceland: A structural model of gender differences. *Scandinavian Journal of Educational Research*, 53(5), 481-496.

- Çiftçi, M., & Nedim Bal, P. (2015). Ortaokul öğrencilerinin anne-baba katılım düzeyi ile akademik başarıları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *International Journal of Human Sciences*, 12(1), 363-384. doi: [10.14687/ijhs.v12i1.2974](https://doi.org/10.14687/ijhs.v12i1.2974)
- Lam, B. T. & Ducreux, E. (2013) Parental influence and academic achievement among middle school students: Parent perspective. *Journal of Human Behavior in the Social Environment*, 23(5), 579-590.
- McBride, B. A. & Mills, G. (1993). A comparison of mother and father involvement with their preschool age children. *Early Childhood Research Quarterly*, 8(4), 457-477.
- McWayne, C., Campos, R. & Owsianik, W. (2008). A multidimensional, multilevel examination of mother and father involvement among culturally diverse head start families. *Journal of School Psychology*, 46(2008), 551-573.
- Meza, C. C. (2012). *The relationship between family involvement and academic achievement and school behaviors among Latino families*. Ann Arbor, California State University, Long Beach.
- Miedel, W. T. & Reynolds, A. J. (1999). Parent involvement in early intervention for disadvantaged children: Does it matter? *Journal of School Psychology*, 37(4), 379-402.
- Muller, C. (1998). Gender differences in parental involvement and adolescents' mathematics achievement. *Sociology of Education*, 71(4), 336-356.
- Mushtaq, I. & Khan, S. N. (2012). Factors affecting students' academic performance. *Global Journal of Management and Business Research*, 12(9), 17-22.
- Özcan, Ç. (2012). *Okul öncesinde aile katılımı ile çocukların akademik benlik saygısı düzeyi arasındaki ilişkinin anne-baba görüşlerine göre incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.
- Savolainen, J., Hughes, L. A., Mason, W. A., Hurtig, T. M., Ebeling, H., Moilanen, I. K., Kivivuori, J. & Taanila, A. M. (2012). Antisocial propensity, adolescent school outcomes, and the risk of criminal conviction. *Journal of Research on Adolescence*, 22(1), 54-64.
- Shaw, C. A. (2008). *A study of the relationship of parental involvement to student achievement in a Pennsylvania career and technology center*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, The Pennsylvania State University, Pennsylvania, USA.
- Shumow, L. & Miller, J. D. (2001). Parents' at-home and at-school academic involvement with young adolescents. *Journal of Early Adolescence*, 21(1), 68-92.
- Steinberg, L., Lamborn, S. D., Dornbusch, S. M. & Darling, N. (1992). Impact of parenting practices on adolescent achievement: Authoritative parenting, school involvement, and encouragement to succeed. *Child Development*, 63(5), 1266-1281.
- Stevenson, D. & Baker, D. (1987). The Family-school relations and the child's school performance. *Child Development*, 58, 1348-1357.
- Sui-Chu, H. E. & Willms, J. D. (1996). Effects of parental involvement on eighth-grade achievement. *Sociology of Education*, 69(2), 126-141.
- Şeker, M. (2009). *İlköğretim 5. sınıf öğrencilerinin performans görevlerindeki başarıları ile ailelerinin eğitim-öğretim çalışmalarına katılım düzeyleri arasındaki ilişkinin belirlenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Şeker, M. (2011). *İstanbul'da yaşam kalitesi araştırması*. İstanbul Ticaret Odası Yayınları: İstanbul.
- Unutkan, Ö. P. (1998). *5-6 Yaş Grubu Aile Katılımlı Sosyalleşme Programı*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Williams, V. (1999). *The Influence of parenting practices on ethnic identity and social and academic outcomes*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Florida Atlantic University, Boca Raton.

Yap, K. & Enoki, D. Y. (1995). In Search of the elusive magic bullet: Parental involvement and student outcomes. *School Community Journal*, 5(2), 97-106

Yılmaz, A. (2000). *Eşler arasındaki uyum ve çocuğun algıladığı anne-baba tutumu ile çocukların, ergenlerin ve gençlerin akademik başarıları ve benlik algıları arasındaki ilişkiler*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Extended English Abstract

Introduction

Families and schools have been working together since schools were institutionalized. But the nature of this cooperation has developed over the years (Epstein, 1995). In the beginning, families established high degree of control in education and training activities with apprenticeship in family-owned companies, and by hiring teachers. In the middle of 20th century, there was a strict role differentiation between family and school. Schools were responsible for academic subjects while families were responsible for moral, cultural and religious subjects. Besides, responsibilities of family and school for education were successive. It means that family was responsible for providing children with basic skills at early childhood, and school was taking children from family with very little capabilities. However, today schools and families have established cooperation and they have shared responsibilities for children's education. (Hill and Taylor, 2004).

Involvement of parents in school activities has been becoming more important in education. In literature; parental involvement and academic success are associated with positive attitude and positive behavior in children. There are many studies which supports the thesis that parental involvement increases student success. (Meza, 2012; Epstein, 2001; Henderson, 1987; Dehyadegary, Yaacob, Juhari ve Talib, 2011). However, in our country, parental involvement in schools is still very limited especially in areas with low socio-economic levels.

It is known that involvement of parents in educational processes has a positive effect on children's academic outputs in school. Consistently, cross-sectional (Grolnick and Slowiaczek, 1994) and longitudinal (Miedel ve Reynolds, 1999) studies have found a meaningful relationship between high levels of parental involvement in schools and academic successes of children and adolescents. Involvement of parents in education and training processes can be estimated as a crucial component of children's academic development. Because parental involvement has a positive effect on their own development and parenting skills, parental involvement supports positive academic experiences in children.

A major part of literature focuses on parental involvement in primary schools. While children are starting secondary school and high school, it is thought that parental involvement relatively decreases both because parents think that they will not be able to cope with complicated high school subjects and because secondary school and high school students who are in adolescence period are becoming more autonomous (Epstein ve Dauber, 1991). Studies investigating the effect of parental involvement on academic success have increased since it has started to become a focus of society (Jeynes, 2005).

Academic success is an important concept which affects a secondary school student's whole life. When adolescents, in other words secondary school students are supported by their family for their holistic development, they will develop cognitively and psycho-socially healthy characteristics and gain an academic success. An individual develops happiness, trust, and self-satisfaction with success and when faced with failure he or she develops emotional reactions like disappointment, sadness and depression. It is stated that secondary school students with high academic success

exhibit less antisocial behaviors than students with low academic success (Fuentes, Gazquez, Mercader, Molero ve Rubira, 2011; Savolainen, Hughes, Mason, Hurtig, Ebeling, Moilanen, Kivivuori ve Taanila, 2012; Erdogdu, 2006). In literature academic success is associated with many factors. Within the scope of literature we have researched it is seen that students' academic success is affected by many factors like intelligence, competence, personality and family structure, parent's educational status, socio-economic level of the family, and involvement of parents in educational processes (Mushtaq and Khan, 2012; Yılmaz, 2000; Hoge ve diğerleri, 1997). In this research parental involvement will be investigated.

Methodology

This study is a descriptive study in correlational survey model because it aims at specifying an already existing situation like the relationship between parental involvement and academic success in secondary school. The population of this study is comprised of secondary school students who receive education in public schools in Istanbul in 2013-2014 academic year and their parents. To identify the sample of this study multistage sampling (together with disproportionate cluster sampling and disproportionate element sampling) method is used. To make sampling, study population is divided into three groups as districts with higher, middle and lower socio-economic status. In this process, we benefited from Şeker (2011)'s study named "Study of Life Quality in Istanbul". To determine the sampling, as appropriate for the categorization above, six schools for each socio-economic level for each socio-economic level and totally 18 schools are chosen randomly. So, the sampling of this study is comprised of 720 graders who take education in these public schools and their parents.

In this study data is collected by "Parental Involvement Scale", which was developed by Fantuzzo and others (2000) and adapted to Turkish and applied in primary school level by Şeker (2009), "Personal Information Form" prepared by the researcher and academic success scores taken from e-school system.

Totally 720 inventories are distributed to students and 492 of them returned. Rate of return of the inventories are 68.33 %. In data analysis besides descriptive statistics, Spearman Correlation Coefficient, one-way analysis of variance (ANOVA), Scheffe multiple comparison test, LSD multiple comparison test and independent groups t-test are used.

Findings

As a result of the study, statistically significant and a positively oriented weak relationship is found between secondary school students' general parental involvement level, home-based parental involvement level, parent-teacher association based parental involvement and academic success scores. Accordingly, as the level of general parental involvement, home-based involvement, and, parent-teacher association based involvement increases, students' academic success grades increase.

As a result of this study it is found that parental involvement levels show a significant difference according to the gender of the parents, socio-economic level of the family, educational level of the family, and class level of the student. On the other hand it is seen that parental involvement levels do not show a meaningful difference according to parents' age, perceived income status and gender of the student.

Results

Statistically significant and a positively oriented weak relationship is found between general parental involvement level of secondary school students and academic success ($r = .393$). In his meta-analysis study, which includes 52 studies in which he investigated the effect of parental involvement on educational outputs of secondary school students, Jeynes (2007) has found that there is a positive relationship between parental involvement and academic success. Williams (1999), Kristjánsson and Sigfúsdóttir (2009), Dehyadegary and others (2011), Deslandes and others (1997),

state that adolescents whose parents effectively support them are academically more successful.

According to study findings, when different dimensions of parental involvement are examined, it is seen that the strongest relationship among these dimensions and academic success is the one between home-based parental involvement and academic success. Fantuzzo and others (2004), in their research in which they examine the relationship between different sub-dimensions of parental involvement and student outputs found that home-based parental involvement is the strongest predictor of student outputs.

As a result of the study it is seen that parental involvement levels show a meaningful difference according to the gender of the parents. It is seen that when compared with fathers, mothers' involvement level in their children's educational process is higher. In their studies in which they examine the relationship between sub-dimensions of parental involvement and demographical structure of the family, McWayne, Campos and Owsianik (2008) found that in all sub-dimensions of parental involvement mothers have higher involvement levels than fathers.

As a result of the study it is seen that parental involvement levels of secondary school students do not show a meaningful difference according to the age of the parents. According to Şeker (2009) and Özcan (2012), the age of parents do not affect average scores of parental involvement in such a level that will make a meaningful difference. It can be said that in contrary to social expectations, parents who give birth to children at early ages are not ignorant about involvement in education and again in the contrary to social expectations, parents who give birth to children at late ages are not in exhaustion about involvement in their children's education.

When study findings are analyzed, it is seen that parental involvement levels of middle school students do not show statistically meaningful difference according to perceived income of the family but it shows a statistically significant difference according to the socio-economic level of the family. It is seen that as the socio-economic level of the family increases, involvement of parents in students' educational process increases. It is thought that the differences in literature arise because of the fact that variables like socio-economic level, socio-cultural level, income level, and perceived income level cannot be accurately defined and they are used interchangeably. In this research it is thought that perceived income levels of participants do not realistically reflect their real income levels.

As a result of the study it is seen that average involvement levels of parents who are university-educated and high school educated are the highest, and when compared with them, average involvement levels of parents who have postgraduate education are rather low. The fact that educational involvement levels of parents who have postgraduate degree are low in contrary to expectations may stem from the fact that they have a more autonomous attitude about child rearing or they may have less time due to their engagement with their responsibilities on the job.

Mothers and fathers get involved in their children's educational processes without any gender discrimination. It is thought that the program and studies conducted in our country in recent years intended for gender equality in education has contributed to parent's being involved in their children's educational processes without discriminating gender difference.

It is thought that to enable involvement of parents in educational processes, effective arrangement of educational environments, planning of activities which can be applied both in school and at home with parents, being in cooperation with school management in the whole process of parental involvement will provide benefits for students, parents and teachers.